

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาสิ่งเสพติดให้โทษเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั่วทุกประเทศมาเป็นเวลานาน นับแต่โบราณกาลจนถึงปัจจุบันและมีแนวโน้มจะมีผลต่อเนื่องไปในอนาคต ในปัจจุบัน ปัญหาสิ่งเสพติดให้โทษได้แพร่ระบาดอย่างกว้างขวางในประเทศไทย รวมทั้งเป็นอุปสรรคในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติ ในด้านการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้โทษปรากฏว่าในปีงบประมาณ 2532 จำนวนผู้ติดยาเสพติดให้โทษที่เข้ารับ การบำบัดรักษามีจำนวนทั้งสิ้น 60,323 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้เข้ารับการบำบัด รักษารายใหม่จำนวน 13,899 คน เป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษประเภทเฮโรอีนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.46 รองลงมาคือ คัญ สารระเหย กัญชา ตามลำดับ และอายุของผู้ติดยาเสพติดให้โทษส่วนใหญ่อายุ 26-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.57 ของผู้ติดยาเสพติดทั้งหมดและในจำนวนนี้เป็นนักเรียน นักศึกษาคิดเป็นร้อยละ 1.31 เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง (บ.บ.ส., 2533) ทั้งนี้ยังมิได้รวมถึงผู้ที่ไม่สมัครใจ มารับการบำบัดรักษาซึ่งคาดว่าจำนวนผู้ติดยาเสพติดให้โทษที่แท้จริงคงมีจำนวนมาก กว่านี้อีกแน่นอน ซึ่งความร้ายแรงของสิ่งเสพติดให้โทษในประเทศไทยได้เพิ่มทวี ขึ้นเรื่อย ๆ จากการรายงานสถิติวิเคราะห์ระบบข้อมูลการติดยาเสพติดให้โทษของ ประชากรที่เข้ารับการบำบัดรักษาทั่วประเทศ จำแนกตามสถานพยาบาลในปีงบประมาณ 2526-2530 พบว่า โรงพยาบาลของรัฐมีผู้ป่วยเข้ารับการบำบัดรักษา จำนวน 59,043 คน ในจำนวนนี้มีอายุอยู่ในวัยเรียน (อายุ 10-24 ปี) คิดเป็น ร้อยละ 26.37 ผู้ป่วยนอกเข้ารับการบำบัดรักษาจำนวน 140,361 คน มีอายุอยู่ ในวัยเรียนคิดเป็นร้อยละ 21.66 โรงพยาบาลเอกชนมีผู้เข้ารับการบำบัดรักษา

จำนวน 14,230 คน มีอายุอยู่ในวัยเรียนคิดเป็นร้อยละ 26.52 คลินิกเอกชน
มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษาจำนวน 7,289 คน มีอายุอยู่ในวัยเรียน คิดเป็นร้อยละ
21.06 วัด มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษาจำนวน 9,460 คน มีอายุอยู่ในวัยเรียน
คิดเป็นร้อยละ 47.21 และในปีพุทธศักราช 2530 กรมสามัญศึกษา กระทรวง
ศึกษาธิการได้สำรวจพบว่าสิ่งเสพติดให้โทษที่ใช้อยู่ในนักเรียนมัธยมศึกษาคือ บุหรี่
สุรา กัญชา สารระเหย และยากระตุ้น ตามลำดับ (กรมสามัญศึกษา, 2534)

นอกจากนี้ สถิติที่รวบรวมโดยกองสารวัตรนักเรียนกรมพลศึกษาในปีการ
ศึกษา 2531 ก็ได้ระบุว่า นักเรียนที่ใช้สิ่งเสพติดประเภทต่าง ๆ จะมีอายุระหว่าง
15-18 ปี ชนิดของสิ่งเสพติดที่ใช้นั้นระดับอาชีวศึกษาคือ บุหรี่ กัญชา (กองสารวัตร
นักเรียน, 2531) และจากการสำรวจสภาพปัญหาและสิ่งเสพติดให้โทษในโรงเรียน
เอกชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน
38 โรงเรียน ระหว่างภาคปลายปีการศึกษา 2531 ปรากฏว่าร้อยละ 55.26
ของโรงเรียนดังกล่าว มีปัญหาและสิ่งเสพติดชนิดของยาและสิ่งเสพติดที่
พบว่า นักเรียนใช้มากเรียงตามลำดับคือ บุหรี่ สุรา กัญชา ทินเนอร์ ยาเม็ด
ยาคุม แอมเฟตามีน (กองโรงเรียนอาชีวศึกษา, อัดสำเนา)

ผลจากปัญหาและการระบาดของสิ่งเสพติดให้โทษที่เข้ามาในสถานศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการได้มองเห็นภัยของสิ่งเสพติดให้โทษจึงได้มีแผนป้องกันสารเสพติด
ให้โทษในสถานศึกษา (พ.ศ. 2535-2539) ขึ้น โดยกำหนดกรอบนโยบาย
เช่น การพัฒนาระบบการบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันการนำสารเสพติด
ให้โทษและเพื่อการแก้ไขปัญหานี้เนื่องมาจากพฤติกรรมการนำสารเสพติดให้โทษ
นั้นเข้ากระบวนการทางการศึกษาเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคือการนำสารเสพติดให้โทษ
โดยมุ่งเน้นยุทธศาสตร์การป้องกันบุคคลให้มีภูมิคุ้มกัน ให้สถานศึกษามุ่งให้บริการ
ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

าให้ทรานสสถานศึกษา เป็นต้นและได้จัดตั้ง คณะกรรมการอำนวยการและคณะกรรมการ
 จัดทำแผนและมาตรการการป้องกันสารเสพติดให้ทรานสสถานศึกษาระดับประถมศึกษา
 มัธยมศึกษา อุดมศึกษา มีผู้แทนจากส่วนราชการต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ
 เป็นกรรมการและคณะทำงานโดยที่คณะกรรมการจัดทำแผนและมาตรการการป้องกัน
 สารเสพติดให้ทรานสสถานศึกษามีหน้าที่วางแผนพัฒนาการเรียนการสอน กำหนดวิธี
 การส่งเสริมผู้บริหาร ครูผู้สอนในเรื่องกระบวนการสอน กำหนดมาตรการในการ
 กำกับดูแลและประสานงานเพื่อป้องกันสารเสพติดให้ทรานสสถานศึกษา ส่วนผู้แทน
 จากส่วนราชการต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ ศึกษาสภาพปัญหาของการ
 แพร่ระบาดของสารเสพติดให้ทรานสที่พบในสถานศึกษาต่าง ๆ กำหนดมาตรการการ
 ป้องกันการแพร่ระบาด จัดทำแนวทางปฏิบัติการเรียนการสอนในคู่มือครูอย่าง
 ครอบคลุมโดยมีการวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดและการประเมินผลอย่าง
 มีระบบ เพื่อให้งานการป้องกันสารเสพติดให้ทรานสสถานศึกษาดำเนินไปด้วยความ
 เรียบร้อยสนองนโยบายของรัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและ
 สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) (กระทรวงศึกษาธิการ, อัดสำเนา)

ปัญหาสิ่งเสพติดให้ทรานสเป็นสิ่งที่น่า เป็นห่วงอย่างยิ่งโดยเฉพาะในกลุ่มวัย
 รุ่นซึ่งมีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้นและส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศอย่างมากในอนาคต
 การแก้ปัญหาสิ่งเสพติดให้ทรานสจึง เป็นสิ่งที่ทุกคนจะต้องถือเป็นหน้าที่ที่ต้องให้ความสน
 ใจให้ความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหอย่างต่อเนื่อง การดำเนินการแก้ไข
 ปัญหาสิ่งเสพติดให้ทรานสโดยใช้มาตรการด้านการปราบปรามและการบำบัดรักษานั้นยัง
 ไม่เพียงพอ และไม่อาจประสบความสำเร็จได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้มาตรการ
 ด้านการป้องกันร่วมด้วยซึ่งเป็นวิธีการที่จะช่วยลดปัญหาก่อนที่จะเกิดขึ้น วิธีการป้อง
 กันซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ก็คือการให้การศึกษารื่องสิ่งเสพติดให้ทรานสนั้นเอง
 โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนนักศึกษา ซึ่งหากมีการวางแผนดำเนินการอย่างจริงจัง
 แล้วน่าจะเป็นวิธีการช่วยลดปัญหาสิ่งเสพติดให้ทรานสลงได้

หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2524 ของกระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นความสำคัญในเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษดังปรากฏเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ไว้ใน หมวดพลานามัย พพ.102 พพ.204 ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงของสถาบันที่จะต้องจัดการเรียนการสอนในเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษให้นักศึกษา ซึ่งนอกจากจะทำให้ นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ได้ทราบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ แล้ว ยังควร ให้นำให้นักศึกษามีทัศนคติที่ถูกต้องด้วย เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติคือการป้องกันตนเอง และผู้อื่นให้พ้นภัยของสิ่งเสพติดให้โทษได้

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึง ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ ของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งหลังจากที่นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงได้ศึกษาเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมาแล้วนั้น นักศึกษาเหล่านี้มีความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับ สิ่งเสพติดให้โทษมากน้อย ถูกต้องเหมาะสม และอยู่ในระดับใด มีแนวโน้มเป็น อย่างไร ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวจะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับหน่วยงานด้านการศึกษานการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาหลักสูตรที่เกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ รวมทั้งเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตลอดจนการวางแผนการจัดโครงการป้องกันสิ่งเสพติดให้โทษในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
2. เพื่อเปรียบเทียบ ความรู้ ทัศนคติ เกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ตามตัวแปรเพศและประเภทวิชาที่เรียน

สมมติฐานของการวิจัย

นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงมีความรู้ทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งกำลังศึกษาในปีการศึกษา 2534 เท่านั้น จำนวน 30,571 คน โดยการสุ่มตัวอย่างประชากรแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) นำมาหาขนาดตัวอย่างประชากรในแต่ละประเภทโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (ประคองกรรมสูตร อังอิง (Yamane, 2528) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ขนาดตัวอย่างประชากรที่เหมาะสมจำนวน 395 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 550 คน ในจำนวนนี้เป็นเพศชาย 329 คน และเพศหญิง 221 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ เพศและประเภทวิชาที่เรียน

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความรู้ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ

3. แบบสอบถาม ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษสร้างขึ้นครอบคลุมเนื้อหาสิ่งเสพติดให้โทษในหมวดพลานามัย วิชาสุขศึกษาตามหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลพุทธศักราช 2524 ฉบับปรับปรุง โดยผู้วิจัยมุ่งศึกษาระดับ ความรู้ ทัศนคติ และ

การปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ

4. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลเท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. แบบสอบถามเรื่อง ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษเป็นแบบสอบถามที่เชื่อถือได้
2. การวิจัยครั้งนี้ถือว่านักศึกษาตอบแบบสอบถามด้วยความจริงใจ ตอบตามความรู้ความคิดเห็น ปราศจากอคติ และ เชื่อถือได้
3. การวิจัยครั้งนี้ถือว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ที่อยู่ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งกำลังศึกษาในปีการศึกษา 2534 เป็นกลุ่มประชากร
4. เวลาในตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันไม่ทำให้ผลการวิจัยแตกต่างกัน

คำจำกัดความในการวิจัย

สิ่งเสพติดให้โทษ หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม นิด สูบ หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้มีผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดและการเสพเรื่อย ๆ มีอาการถอนยาหรืออยากยามีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดทรอมลงกับให้รวมตลอดถึงสารเคมีที่ใช้ในการผลิตให้โทษดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่านี้จะมุ่งศึกษาเฉพาะสิ่งเสพติดให้โทษในวิชาสุขศึกษา หลักสูตรระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพของสถาบันเทคนิคร้อยราชมงคล พุทธศักราช 2524 ฉบับปรับปรุง เท่านั้น

ความรู้ หมายถึง ความสามารถที่จะจดจำและระลึกได้ด้วยความรู้ เข้าใจการนำไปใช้ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าของนักศึกษานในเรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ

ทัศนคติ หมายถึง ท่าที ความรู้สึก ความคิดเห็น ความเชื่อของนักศึกษามีต่อสิ่งเสพติดให้โทษ

การปฏิบัติ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกทุกอย่างของนักศึกษา โดยแสดงออกจากรูปการกระทำที่เกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ภาคต้นปีการศึกษา 2534 ที่เปิดสอนในสถาบันเทคนิคร้อยราชมงคล

ประเภทวิชา หมายถึง กลุ่มวิชาที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2534 มี 5 ประเภทวิชา ได้แก่ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ประเภทวิชาเกษตรกรรม ประเภทวิชาคหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรมและบริหารธุรกิจ และประเภทวิชาศิลปกรรม

สถาบันเทคนิคร้อยราชมงคล หมายถึง สถาบันการศึกษาและวิจัยสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้การศึกษาด้านวิชาชีพทั้งระดับต่ำกว่าปริญญาตรีระดับปริญญาตรีและระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง ทำการวิจัยส่งเสริมการศึกษาทางด้านวิชาชีพ และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม